T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016/ 719
KARAR NO : 2017 / 67
KARAR TR : 20.2.2017

ÖZET: İzmir ili, Bornova İlçesi, Pınarbaşı Mahallesi, 1 pafta, 846 parselde kayıtlı taşınmaza davalı idarelerce kamulaştırmasız el atıldığından bahisle fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 8.000,00 TL'nin kamu alacaklarına uygulanan faizi ile birlikte davalılardan tahsili istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar :T.İ., G.İ., F.S., N.Ö.,
Ö.İ.
Vekilleri : Av. M.K.T., Av. H.K.
Davalılar : 1-İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı
2-Bornova Belediye Başkanlığı
Vekilleri : Av. N.Y.
Av. T.Ö.

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; müvekkillerinin, İzmir ili, Bornova İlçesi, Pınarbaşı Mahallesi, 1 pafta, 846 parselde kayıtlı taşınmazın malikleri olduğunu, dava konusu taşınmazın mer'i imar planlarında, "yol ve yeşil alan" olarak ayrıldığını, imar planının yürürlüğe girmesinden itibaren aradan çok uzun zaman geçmesine rağmen taşınmazın kamulaştırılması yapılmadığı gibi, imar ve yapılaşma izni de verilmeyerek müvekkillerinin mülkiyet haklarının kısıtlandığını, uzlaşma yönündeki başvurularının kabul edilmediğini, taşınmazın 1/1000 ölçekli uygulama imar planı içerisinde olup her türlü belediye ve diğer kamu hizmetlerinden iyi derecede yararlandığını belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 8.000,00 TL tazminatın kamu alacaklarına uygulanan faizi ile birlikte davalılardan tahsiline, tazminine karar verilen bedelin ödenmesi şartıyla taşınmazın müvekkilleri adına olan tapusunun iptali ile yol olan kısımlarının tapudan yol olarak terkinine, tapuya tescili mümkün kısımlarının davalı idareler adına tapuya tesciline, yargılama giderleri ile ücreti vekaletin davalılara tahmiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 8. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 30/01/2014 gün ve 2011/440 Esas ve 2014/28 Karar sayı ile, "…Davanın, kamulaştırmasız el atma nedeniyle açılmış bir tazminat ve ecrimisile yönelik dava olduğu anlaşılmaktadır. Dava dilekçesindeki anlatımlardan ve mahkememizce mahallinde yapılan keşifler esnasındaki gözlemler ile keşifler sonrasında verilen bilirkişi raporlarına göre dava konusu taşınmaza gerek İzmir BÜyükşehir Belediye Başkanlığı, gerekse Bornova Belediye Başkanlığı tarafından fiili el atma olmadığı, davanın hukuki el atma sebebiyle açıldığı anlaşılmıştır.

Bununla beraber, dava konusu taşınmazın imar planında "park, yeşil alan, yol ve dere" olarak ayrıldığı, dosyada mevcut belgeler ve alınan bilirkişi raporlarıyla sabit olup, davacı tarafin iddiasının hukuki el atma niteliğinde olduğu ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 2010/5-662 Esas - 2010/651 Karar nolu emsal içtihadında belirtildiği üzere davacı tarafin kamulaştırmasız el atma nedeniyle tazminat talep edebileceği sonucuna varıldığından, davanın esasına girilmiş, mahallinde keşif yapılarak taşınmazın değeri yönünden rapor alınmıştır.

Ancak, 11/06/2013 tarihinde yürürlüğe giren 6487 sayılı Kanun'un 21. maddesi ile 2942 sayılı Kanun'un Geçici 6. maddesi değişikliğe uğramış, buna göre, anılan kanun maddesinin 10. fikrası ile aynen "...Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle veya ilgili kanunların uygulamasıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar hakkında, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemler tamamlandıktan sonra idari yargıda dava açılabilir. Bu madde hükümleri karara bağlanmamış veya kararı kesinleşmemiş tüm davalara uygulanır..." hükmü getirildiğinden ve 6111 sayılı Kanun'un Geçici 2. Maddesi ile 2942 sayılı Kanun'un Geçici 6. maddesine atıf yapıldığından, iş bu davaya bakmakta idare mahkemesinin görevli olduğu kanaatine varılmış; buna göre 6100 sayılı H.M.K.'nun 114.maddesinin (b) bendinin yollamasıyla aynı kanunun 115.maddesinin 2. fikrasına göre davanın dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddi gerektiği sonuç ve kanaatine varıldığı…" şeklindeki gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar taraf vekillerince temyiz edilmeksizin 02/01/2015 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez İzmir ili, Bornova İlçesi, Pınarbaşı Mahallesi, 1 pafta, 846 parselde kayıtlı taşınmazın mer'i imar planlarında, "yol ve yeşil alan" olarak ayrılması sonucu mülkiyet hakkının süresiz olarak kısıtlanması, her türlü tasarruf ve yararlanma imkanının engellenmesi nedeniyle taşınmaz bedeli olarak 6.367.500,00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek kamu alacaklarına uygulanan faizi ile birlikte tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 2. İDARE MAHKEMESİ: 26/10/2016 tarih ve 2016/342 Esas sayı ile, "…Bakılan dava; Mahkememizde, İzmir 8. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 30.01.2014 tarih ve E:2011/440, K:2014/28 sayılı görev ret

kararı sonrası açılmış olup, davalı İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından Mahkememize sunulan cevap dilekçesinde, dava konusu parselin 66 m2'lik kısmının kaldırım olarak kullanıldığı, fiili el atma olduğu, bu nedenle davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle görev itirazında bulunulması üzerine, görev itirazının çözümlenebilmesi için Mahkememizin 26.05.2016 tarihli ara kararı ile keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verildiği, taşınmaza fiili el atma olup olmadığının ve taşınmazın bedelinin tespiti amacıyla mahallinde yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu, bilirkişiler Harita Mühendisi ve Gayrimenkul Değerleme Uzmanı M. Koray Topuz, Şehir Plancısı ve Konut Değerleme Uzmanı Tuğba Gökkaya ve İnşaat Mühendisi ve Gayrimenkul Değerleme Uzmanı Önsel Koç tarafından hazırlanarak Mahkememize sunulan bilirkişi raporunda; dava konusu parselin 25 metrelik yol kullanımında kalan kısmın 42 m2'sinin kaldırım olarak kullanıldığı ve fiili el atma bulunduğu yönünde görüş belirtilmiştir.

Bu durumda; dava konusu 846 parsel sayılı taşınmaza davalı idarece kamulaştırmasız fiilen el atıldığı, parselin bir bütün olarak düşünülmesi ve el atmanın varlığı halinde taşınmazın tamamı açısından el atmanın varlığının kabul edilerek buna göre değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varıldığından, bu taşınmaz bakımından el atmadan doğan zararın tazminine yönelik davanın, haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girmektedir.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 14.07.2014 tarih ve H:2014/115, K:2014/714 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle 2247 sayılı yasanın 19. maddesi uyarınca, davada adli yargı merciinin görevli olduğu ve Mahkememizin görevsizliği kanaatine varıldığı…" " şeklindeki gerekçesi ile davanın adli yargının görev alanına girdiğini belirterek, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi hükümleri uyarınca görevli yargı merciinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vererek dosyayı Mahkememize göndermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 20.2.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının, son görevsizlik kararını veren mahkemece adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Sinem USTA'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, İzmir ili, Bornova İlçesi, Pınarbaşı Mahallesi, 1 pafta, 846 parselde kayıtlı taşınmaza davalı idarelerce kamulaştırmasız el atıldığından bahisle fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 8.000,00 TL'nin kamu alacaklarına uygulanan faizi ile birlikte davalılardan tahsili istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelemesinden; Bornova Belediye Başkanlığı Plan ve Proje Müdürlüğü'nün Hukuk İşleri Müdürlüğü'ne 24/03/2015 gün ve 14249 sayılı yazısında, söz konusu parselin de içinde yer aldığı bölgenin 04.03.1983 yılında İmar ve İskan Bakanlığı tarafından onaylanan 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı kapsamında ve parselin bir kısmının da onama sınırı içinde yer aldığı, 1983 yılında onaylanan İmar Planı kapsamında kalan kısmının yol, park kullanımına isabet ettiği, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından 13.11.1987 tarihinde 186 değişiklik no ile onaylanan Pınarbaşı Revizyon İmar Planı kapsamında kalan parselin bir kısmı için 1983 yılında onaylanan İmar Planında belirlenmiş kullanım kararı değiştirilmediği, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından 13.09.1988 tarihinde 235 değişiklik no ile onaylanan 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı değişikliği kapsamında 331 no.lu parsel ile birlikte civarında bulunan 332, 846, 342, 350, 335 no.lu parsellerin bir kısmının Belediye Hizmet Alanı (Hal Yeri) olarak ayrıldığı, Nazım İmar Planı değişikliği uyarınca hazırlanmış 331 no.lu parsel ile birlikte civarında bulunan 332, 846, 342, 350, 335 no.lu parsellerin bir kısmının Belediye Hizmet Alanı (Hal Yeri) olarak belirlenmesine yönelik Uygulama İmar Planı değişikliği İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından 27.12.1989 tarihinde 311 değişiklik no ile onaylandığı, dava konusu parsel Uygulama İmar Planı değişikliği kapsamında Yol, Park. Otopark ve Dere kullanımına isabet etmediği, dava konusu parselin batı yönünde kalan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından 16.11.1994 tarihinde 526 değişiklik no ile onaylanan Hal Yeri olarak belirlenen Belediye Hizmet Alanının Depo Yeri olarak değiştirilmiş olup dava konusu parselin onama sınırı dışında bırakılarak 1989 yılında onaylanan İmar Planı kullanım kararı değiştirilmediği,

Emlak ve İstimlak Müdürlüğünün 03/10/2013 gün ve 13102 sayılı yazısında; Bornova İlçesi, Pınarbaşı Mahallesi, tapunun 1 pafta, 846 parselde kayıtlı taşınmazın 1/1000 ölçekli uygulama imar planında park alanında, yolda, yeşil alanda ve bir kısmının da derede kaldığı, belediyenin 3. beş yıllık imar programında yer almakta olup, belediye tarafından fiilen bir el atma bulunmadığı,

Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nün 24/03/2015 gün ve 14293 sayılı yazısında; dava konusu taşınmazın imar planında park alanında kalan kısımlarında Park ve Bahçeler Müdürlüğünce herhangi bir el atma yapılmadığı belirtilmiş ise de;

İzmir 2. İdare Mahkemesince 13/07/2016 günü yapılan keşif sonucu hazırlanan bilirkişi raporunda; "1/1000 ölçekli imar planı değişikliği ile dava konusu parselin büyük bir kısmı "otopark" ve "yeşil alan" kullanımında, bir kısmı kuzeyinden geçen "Piçi Dere Hattı"nda kalmaktadır.

Raporumuz eki krokiye göre; 846 no.lu parselin yaklaşık 3628,74 m2'lik kısmı otopark ve yeşil alanda, 240,58 m2lik kısmı 25 metrelik imar yolunda, 375,68 m2lik kısmı dere yatağında, kalması nedeniyle nihai karar mahkemeniz

takdirinde olmak üzere taşınmazın tamamında hukuki el atma söz konusudur.

Davaya konu parsel üzerinde oto yıkama olarak kullanılan yapılar eski ve derme çatma niteliktedir. Dava konusu 4.245,00 m2 yüzölçümlü parselde keşif günü ve saati itibarıyla imar planında 25 metrelik yol kullanımında kalan kısmın 42 m2'sinin kaldırım olarak kullanıldığı ve fiili el atma bulunduğu görülmüştür." denilmek suretiyle taşınmaza fiilen el atıldığının tespit edildiği anlaşılmıştır.

Belediyelerin 3194 sayılı İmar Kanunu 8. maddesi ve 18. maddesinin verdiği yetki ile arazi ve arsalar üzerinde imar planlarının hazırlanması ve yürürlüğe konulması, arazi ve arsa düzenlemesi gibi faaliyetleri kapsamında yaptıkları imar planlarından kaynaklanan işlemlerin tek yanlı ve kamu gücüne dayanan irade açıklamaları ile tesis edilen genel ve düzenleyici işlemler olduğu bu yönü ile de idari eylem ve işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargı yerlerinde çözümlenmesi gerektiği tartışmasızdır. Buna karşılık, Belediyece, Kamulaştırma Kanunu'nda öngörülen usul ve yöntemlere uygun idari nitelikte uygulama işlemleri yapılmaksızın, dava konusu taşınmazlardan bir tanesine fiilen el atılması karşısında, idarenin bu eyleminin kamulaştırmasız el atma niteliğini taşıdığı açıktır.

Öte yandan, idarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

Nitekim, yukarıda belirtilen genel kabul doğrultusundaki Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 11.2.1959 günlü, E:1958/17, K:1959/15 sayılı kararının III. bölümünde, "İstimlaksiz el atma halinde amme teşekkülü İstimlak Kanunu'na uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almış olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir." görüşüne yer verilmiştir.

Mahkemece tüm dosya kapsamı ile taşınmazın bir bütün olarak değerlendirilmesi, taşınmazın gerek fiilen gerekse hukuken el atılan kısımları yönünden davalıların sorumluluklarının ve tazminat yükümlülüklerinin belirlenmesi ancak dosyanın ve parselin bir bütün halinde ele alınması ile mümkün olacağı anlaşılmakla; bu taşınmaz bakımından el atmadan doğan zararın tazminine yönelik olan davanın, haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girmektedir.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan; İzmir 2. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile İzmir 8. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 30/01/2014 gün ve 2011/440 Esas ve 2014/28 Karar sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenleİzmir 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İzmir 8. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 30/01/2014 gün ve 2011/440 Esas ve 2014/28 Karar sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.2.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN